

שפת אמת ספר במדבר - פרשת שלח - שנת [תרמ"ה]

[תרמ"ה]:

בענין נסיון המרגלים. כי הם היו הדור שקיבלו התורה מהר סיני. וכניסת ארץ ישראל ה' תיקון הבריאה כענין שאמרו חז"ל מ"ט פתח בבראשית כח מעשיו הגיד לעמו כו'. וזה הארת התורה שהיא תוך מעשה בראשית והיא מעלה רמה וע"ז נאמר מה רב טובך אשר צפנת. ולכן קשה מאוד לתקן מלה דקיימא בעובדא כדאיתא בזוה"ק תרומה. והראי' שהרי היו מוכנים לקבלת התורה ברצון שלם שהקדימו נעשה לנשמע ולבחי' א"י ה' קשה להם לבוא. ובאמת עדיין ה' הארץ תחת יד כנען ולכן ה' עוד הקליפה מסתרת הקדושה. ולכן נראה כי לא השיגו המרגלים לראות טוב הארץ כדכתיב אם יראו כו' משמע שהמרגלים לא ראוה זולת יהושע וכלב אמרו טובה הארץ כו' אם חפץ בנו כו' ונתנה לנו דייקא. הגם שעדיין אינו בהתגלות הבינו שיש בה טוב הגנוז. אך בה' אל תמרודו כי בודאי אמרו המרגלים אמת כי בהיותם במדבר ה' טוב להם ונראה להם שח"ו יהי' ירידה בכניסתם לארץ. אכן באמת בנ"י נבראו בעולם להעיד על הבורא ית' ולתקן כל הבריאה. וזה ה' צריך להיות המכוון לעשות שליחות ה' בעולם לא לגרמייהו. וממילא כשעושין רצון השי"ת זוכין ביותר שאת גם בכניסתן למדריגה שפלה בעבור כבוד שמו ית'. וזה מעלת הארץ דכתיב בה עיני ה' אלקיך כו' מראשית כו' ועד אחרית כו'. דכתיב טוב אחרית דבר מראשיתו. והנה התורה נק' ראשית. וכן בכלל דור המדבר היו בחי' ראשית כמ"ש בזוה"ק כאן זכאין למהוי רישין. אכן עיקר המכוון להעלות הכל בכח הראשית וזה בחי' ארץ ישראל. ז"ש ויתורו את ארץ כנען להמשיך הארת התורה לשם. והכל כדי לתת להם נחלת גוים כנ"ל. וזהו שסמך הכתוב מצות חלה לנחמם שלא יקבלו תרעומת המרגלים כי בהיות שבמדבר ה' להם לחם מן השמים ובארץ ה' להם לחם הארץ עכ"ז כתי' והי' באכלכם כו' תרימו כו'. וזה החלק שחל עליו שם שמים מרים כל הלחם והוא חשיב לפניו ית'. וכ' והיה לשון שמחה כשמרימין לחם מן הארץ. דאיתא על השי"ת עשיר ושמח בחלקו. שזה רצונו ית' בבנ"י שבחר לחלקו מן התחתונים עם היות שנשמתן למעלה מן המלאכים ה' שמחה לפניו בירידתן לעוה"ז ולהרים חלק הקדושה מתוך זה התערובות. ובכח זה נצח מרע"ה את המלאכים והוריד התורה לעוה"ז כדאיתא בגמ' מה כתיב בה לא תגנוב כו'. שזה כחן של ישראל שנשמתן גבוה מאוד ומתלבשין בגופות בעוה"ז וע"י מגביהין הכל. וכן אומרים השם נפשנו בחיים שהיא התורה עה"ת. ולא נתן למוט רגלנו הוא התלבשות בגוף שהיא מדריגה שפילה ונק' רגלנו. ובזו המדריגה נכשלו המרגלים [דכתיב במוט פי' בזוה"ק בפרודא]. וסמיכות הפרשיות חלה ונסכים וציצית אחר פרשת מרגלים. כי ה' להם במדבר ג' מתנות הטובות מן ובאר וענני כבוד. ולכן קשה להם לצאת מן המדבר. וניחם הקב"ה אותנו כי נשאר הארה מאלה הג' מתנות. וחלה ונסכים הוא זכר ממן ובאר. וציצית בחי' החסד ענני הכבוד. וכ' בציצית לדורותם שזה נשאר גם לנו בגלות [וי"ל ע"י שהיא בחי' החסד נשאר לעולם. וי"ל דלכך התכלת שהיא התקשרות למתק הדין בתוך החסד כמ"ש בזוה"ק תרומה קל"ז א' לכן נחסר לנו עתה] ועיקר ענני הכבוד ה' מה שהקב"ה כביכול נהג אותם כמ"ש הולך לפניו יומם. וזה ענין הציצית עיטוף הוא לבטל הכל אל הנהגות השי"ת. ואז הבוטח בה' חסד יסובבנהו. וכן רמזו חז"ל שאאע"ה אמר אם מחוט. פי' שהי' כל הבטחון שלו בהבורא ית' ואל תאמר אני העשרתי כו'. ולכן זכה להיות חסד ה' חופף עליו ועל כל תולדותיו. והוא החוט של חסד שנמשך מלמעלה בכל יום. וקרח שאמר טלית שכולה תכלת אינו דין שיפטר שהוא ה' שורש הדינים אבל באמת הכוונה בחוט תכלת שיתהפך לחסד כמ"ש והיה לכם לציצית:

שפת אמת ספר במדבר - פרשת שלח - שנת [תרמ"ד]

[תרמ"ד]:

בפסוק ויהס כלב את העם אל משה כו' עלה נעלה כו'. פרש"י ז"ל מהמדרש אפילו אומר לנו עשו סולמות ועלו לרקיע כו'. הענין הוא כי בודאי המרגלים הבינו וראו כי לא הגיע העת לרשת את הארץ כאשר באמת כך ה' צריך להיות עוד מ' שנה במדבר. אכן כתבתי במ"א ע"פ הפסוק לכל זמן ועת כו' תחת כל השמים אבל למעלה בשמים כמו שהיו דור המדבר נמשכין אחר הנהגת מרע"ה שהוריד להם תורה מן השמים והנהגה זו הוא למעלה מהטבע והתחלקות העתים והזמנים, לכן הכל אמת כי עפ"י הטבע לא הגיע העת. ובמדריגת מרע"ה היו יכולין לכנוס והיו מתעלין ומתרוממין מן הטבע. וז"ש ויהס כו' אל משה. עלה נעלה הגם כמו שאנחנו עתה אין בנו יכולת אבל הקב"ה יעלה אותנו למעלה מן הטבע. וז"ש עשו סולמות כו' וכל השליחות ה' רק מצד בחי' מרע"ה כמ"ש שלח לך כו'. ואם היו נכנסין באמת באופן זה בכחו של מרע"ה לא ה' עוד גלות כמו התורה שנתן לנו מרע"ה שנשאר לדורות כמ"ש לא תשכח מפי זרעו. וז"ש חז"ל שע"י המרגלים נקבע בכי' לדורות בט' באב. הרמז כנ"ל שלולי חטאם לא ה' נחרב המקדש כנ"ל: